

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **A.P.**

uniewinnionego z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i inne

w dniu 3 grudnia 2024 r.,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 5 kwietnia 2024 r., sygn. akt IV Ka 1662/23

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

z dnia 19 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 106/23/S,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

A.P. został oskarżony o to, że w dniu 18 grudnia 2017 roku, w nieustalonym miejscu, w zamiarze aby K.R. utrudnił postępowanie karne o sygn. PR Ds. [...] nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową w Brodnicy, pomagając R.B. uniknąć odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, poprzez przedsięwzięcie podstępnych zabiegów w postaci nakłonienia

nieustalonej osoby do podania organom ścigania, że znalezione podczas przeszukania pomieszczeń mieszkalnych zajmowanych przez R.B. substancje psychotropowe stanowią własność w/w nieustalonej osoby i w ten sposób kierując przeciwko niej ściganie o przestępstwo, ułatwił popełnienie K.R. w/w czynu zabronionego, udzielając rady, co do zachowania się w/w nieustalonej osoby oraz umacniając go w zamiarze popełnienia tego czynu zabronionego, tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2023 roku, sygn. akt II K 106/23/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie na mocy art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec oskarżonemu określając okres próby na 1 rok. Na podstawie art. 67 § 3 k.k. i art. 39 pkt 7 k.k. zobowiązał oskarżonego do zapłaty świadczenia pieniężnego w wysokości 10 000 zł na rzecz Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, a na zasadzie art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 370 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł oskarżony A.P. oraz jego obrońca, zaskarżając go w całości z wnioskiem o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa.

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2024 roku, sygn. akt IV Ka 1662/23, zaskarżony wyrok zmienił w ten sposób, że na zasadzie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu i kosztami procesu za obie instancje obciążył Skarb Państwa.

Kasację od tego orzeczenia wniósł Prokurator Okręgowy w Krakowie zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść wyroku, polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Krakowie i przedstawienia w uzasadnieniu wyroku wnikliwej i kompletnej, a przy tym zgodnej z zasadami logiki i prawidłowego rozumowania oraz z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oceny całokształtu materiału dowodowego, skutkiem czego było wyrażenie niesłusznego poglądu, że materiał ten nie daje podstaw do stwierdzenia, iż A.P. zrealizował

znamiona pomocnictwa psychicznego do występku z art. 239 § 1 k.k. i art. 235 k.k., zaś jego odmienna ocena dokonana przez Sąd *meriti* była dowolna oraz wybiórcza i, w konsekwencji, wydanie orzeczenia reformatoryjnego przejawiającego się w błędnym uznaniu, iż nie zostało wykazane, że doszło do czynności, która faktycznie ułatwiała innej osobie popełnienie czynu zabronionego. Zdaniem prokuratora prawidłowa analiza dowodów, przeprowadzona w sposób należyty i kompleksowy winna prowadzić do uznania, że A.P. zrealizował znamiona występuku z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 239 § 1 k.k. i art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie wskazanego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca uniewinnionego wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez prokuratora okazała się bezzasadna w stopniu o jakim mowa w dyspozycji przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

Rozważania dotyczące przedstawionych w kasacji zarzutów trzeba rozpocząć od przypomnienia, że o "rażącym naruszeniu prawa" w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k. wolno mówić tylko wtedy, gdy doszło do poważnej obrazy prawa, a więc odgrywającej przy rozstrzyganiu sprawy znaczącą rolę. To jednak dla uznania kasacji za zasadną nie jest wystarczające, bowiem należy jeszcze wykazać, że owo rażące naruszenie prawa mogło wywrzeć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Zarzucając Sądowi odwoławczemu naruszenie art. 7 k.p.k. w związku z oceną dowodów, która doprowadziła Sąd do wniosku o konieczności uniewinnienia oskarżonego, konieczne jest wykazanie, iż rozumowanie Sądu odwoławczego w sposób rażący narusza standard wynikający z tego przepisu. Nie stanowi takiego naruszenia brak szczegółowego wykazania przez Sąd na czym polegał błąd rozumowania Sądu I instancji. Pamiętać należy, że Sąd odwoławczy władny jest uniewinnić oskarżonego także wychodząc poza granice środka odwoławczego w ramach swojej własnej kompetencji do odmiennej oceny dowodów przeprowadzonych przed Sądem a quo lub na skutek postępowania dowodowego

w postępowaniu odwoławczym. Z kolei konstrukcja i zakres nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest kasacja nie pokrywa się ze zwykłym środkiem odwoławczym. W przypadku, więc wydania przez Sąd II instancji wyroku uniewinniającego, w sytuacji pierwotnego skazania w I instancji - możliwości kontroli tego wyroku są w trybie kasacji bardzo ograniczone. W szczególności niedopuszczalny jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, a zarzut rażącego naruszenia art. 7 k.p.k. obejmuje wyłącznie przypadki rażącego naruszenia normy kompetencyjnej wynikającej z tego przepisu.

Nie jest takim naruszeniem brak odniesienia się przez Sąd odwoławczy do wszystkich wnioskowań przedstawionych przez Sąd I instancji. Sąd zobowiązany jest do przedstawienia własnej oceny dowodów, która prowadzi do stwierdzenia o braku podstaw do przypisania oskarżonemu odpowiedzialności karnej. Tylko wykazanie rażącego naruszenia zasad logiki i racjonalnego rozumowania, czy doświadczenia, także w kontekście całego materiału dowodowego, może w tym przypadku prowadzić do skutecznego zakwestionowania takiego wyroku na podstawie zarzutu naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. Nie jest zatem wystarczające wykazanie, że materiał dowodowy daje podstawę do przyjęcia innej nawet bardziej prawdopodobnej wersji wydarzeń (co obejmuje także twierdzenie o niewiarygodności określonych dowodów osobowych), o ile równocześnie nie udowodni się, że w zaskarżonym wyroku Sądu odwoławczego popełniono rażący błąd w rozumowaniu. Podzielić ponadto należy pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 kwietnia 2017 r., IV Kk 418/16, iż: "Nie może być mowy o naruszeniu zasady swobody oceny dowodów, a więc art. 7 k.p.k., w sytuacji, w której strona ogranicza się do wskazania, że dany dowód uznany przez sąd za zasługujący na wiarę i wykorzystany przy ustalaniu podstawy faktycznej orzeczenia, nie znajduje potwierdzenia w innym dowodzie, który z kolei, zdaniem strony, powinien służyć za podstawę ustaleń faktycznych, jako bardziej, zdaniem tej strony, wiarygodny. Skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga bowiem wykazania, że ocena dokonana przez sąd jest sprzeczna z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, że nie została poprzedzona ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, bądź, że argumentacja zaprezentowana przez sąd za tak dokonany wybór pozostaje w

sprzeczności z zasadami logiki." Ponadto pamiętać należy, że dla skuteczności kasacji konieczne jest wskazanie na rażący charakter naruszenia prawa procesowego lub materialnego. Jak wskazywał już w swoim orzecznictwie Sąd Najwyższy "Termin "rażące" naruszenie prawa nie może być interpretowany w sposób abstrakcyjny, ale w każdym przypadku musi być odnoszony do realiów konkretnej sprawy. To w kontekście okoliczności faktycznych danej sprawy określone odstępstwo od obowiązujących przepisów prawa nabiera charakteru rażącego ich naruszenia. Istotna jest także wykładnia funkcjonalna - konsekwencją stwierdzenia rażącego naruszenia prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia powinno być uchylenie prawomocnego orzeczenia. (...) rażące naruszenie prawa to takie, które wyklucza pozostawienie danego wyroku w obrocie prawnym bowiem miałyby to charakter oczywistej niesprawiedliwości. Nie bez powodu ustawodawca zawęził wydanie przez Sąd Najwyższy wyroku kasatoryjnego wyłącznie do tych przypadków. Stabilność prawomocnych rozstrzygnięć jest bowiem ważną wartością konstytucyjną, bezpośrednio zakorzenioną w fundamentalnej zasadzie zaufania obywatela do państwa. Ocena ewentualnej ingerencji w prawomocne rozstrzygnięcie sądowe, nawet obarczone określonymi błędami, musi być także rozważana w perspektywie konsekwencji, jakie mogą wynikać z uchylenia tego rozstrzygnięcia - także w perspektywie realizacji celów prawa karnego, zasady sprawności procesu karnego oraz określonych kosztów społecznych i ekonomicznych. Ta funkcjonalna perspektywa wyznacza dopiero treść terminu "rażące" naruszenie prawa w odniesieniu do konkretnej sprawy." (tak m.in. w postanowieniu z dnia 5 grudnia 2018 r., II KK 117/18).

Niezależnie od powyższych okoliczności należało podkreślić, że zawarte w uzasadnieniu kasacji zastrzeżenia do argumentacji przedstawionej przez Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku nie mogłyby doprowadzić do uznania za trafny zarzut rażącego naruszenia art. 7 k.p.k. Niezasadne jest twierdzenie autora nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakoby Sąd II instancji dokonał ustaleń nie uznając zupełnie dowodów przeciwnych przemawiających za winą oskarżonego. W tym zakresie Sąd odwoławczy szczegółowo odniósł się do treści wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadka K. R. oraz treści rozmów telefonicznych. Nie jest więc zasadny zarzut, że są to dowolne analizy i wnioski Sądu Okręgowego.

Wszystkie podniesione powyżej okoliczności implikowały ocenę o kwalifikowanej bezzasadności kasacji wniesionej przez prokuratora.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, a w oparciu o treść przepisu art. 637 a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. obciążył kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego Skarb Państwa.

[WB]

r.g.